ל) [בערוך פי' מקדח וי"ל רומת עכ"ל], ב) נדה מט: לקמן לו: [קידושין עו:],
ג) לעיל כד: ר"ה כב. עירובין פב., ד) עדיות פ"ב מ"ז, כ) [בסה"מ גרים אביו], ו) ל"ל אם יש, ו) [ב"ק פח.], ה) ברכות ז. ט) ח"מ כשאינן אוחזין נאמר ומה אני מקיים אף בעונות אבותם אתם ימקו, י) שבועות לט., כ) [ויקרא יטן, () [שיר השירים דן, מ) [לקמן כת.], () לייל אחי, ס) לייל אביו, (ע) שלש. רש"ל, (פ) [אולי יייל אמין,

תורה אור השלם לא יומְתוּ אָבוֹת עַל
בְּנִים וּבְנִים לא יומְתוּ עַל אָבוֹת אִישׁ בְּקוּטְאוֹ יוּמְתוּ: דברים כד טז 2. נצֵר חָטֶד לְאֲלָפִים נשֵׁא עְוֹן וְפָשַׁע וְחַשְּאָה וְנֵקָה לֹא יְנֵקָה פֹּקַד עֲוֹן אָבוֹת עַלְ בְּנִים וְעַל בְּנֵי בנים על שלשים ועל 3. והנשארים בכם ימקו בעונם בארצת איביכם וְאַף בַּעֲוֹנֹת אֲבֹתָם אִתְּם ויקרא כו לט וכשלו איש באחיו תהיה לכם תקומה לפני איביכם:

מוסף רש"י . כל הראוי לדון דיני נפשות. כל שכן שהוא כשר נפשחת: כניסכן שהות כתו לדיני ממונות (נדה מני:). אלו הן הפסולים. לדון ולהעיד (לעיל בד:) דכולן גולנין מדבריהן הן דאסמכסא לא קנייא ומגול גזיל ליה (ערובין פב.) וכולן מעין גזלנין הן והמורה אמרה אל תשת רשע עד וכ"ש ליין (לעיל כד:). המשחק בקוביא. חתיכות של עלס שמשחקין בערבון ואמור רבנן אסמכתא לא קניא והרי הך גזלנין מדרבנן, דמדאורייתא אינו קרוי גזלן אלא החוטף מיד איש, כדכתיב (ש"ב כג) ויגזול את החנית מיד המלרי והמלוה (ר"ה בב.). ברבית. לאו גזלן דאורייתא הוא למפסליה משום אל תשת עד חמס, דהה מנפשיה יהיב ליה (שם). ומפריחי יונים. היינו נמי כעין קוביא, אי מקדמיה יונך ליוני (שם). וסוחרי שביעית. עושין סחורה בפירות שביעית, דרחמנה אמר לאכלה ולא לסחורה, ולפי שנחשדו כל אלו לעבור על דת מחמת ממון, חשדום להיות מעידים שקר על ידי ממון ושוחד (שם) או: דרחמנא אמר לאכלה ולא לעבור עבירה על הממון רשע הוא והמורה אמרה אל הואיל וחימוד ממון מעבירו על דברי תורה הוה ליה ברשע דחמס ופסול לדון להעיד, שנוטה אחר הבצע והעבדים. (לעיד בד:). חושבו ש. פסולי דאורייתא הוא, ק"ו מאשה כדאמרן בב"ק (פח.

קתח דבורטיה. בית יד של רומח: כר' מחיר. דכיון דחשידי חממון חשידי אעדות נפשות: כל הראוי לדון כו'. ומוקמא לה בחשודין: ואמו אבל אהנך דנפקי מכללא לא קאי כגון בניו וחתניו דידיה אינם אלא לאו רבי מאיר. דאמר כיון שהוחשד לממון פסול לעדות נפשות פסולים להנך אי לאו הוו בכלל הנך קרובים דמפרש וחדע דהא בנו הלכך לא משכחת לה כשר לנפשות דליהוי פסול לממון: בפסול יוחסין. דלנפשות בית דין מיוחסין

בעינן כדתני רב יוסף (לקמן דף לו:) כשם שבית דין מנוקים בלדק שנאמר בלדק תשפוטי כך ב"ד מנוקין מכל מום שנאמרט כולך יפה רעיתי ומום אין בך: דאי לא מימא הכי. דגבי יוחסין קאי אלא בחשודין אוקמת ליה: ראוי לדון דיני ממונות. בתמיה והא דברי הכל פסול הוא: אלא בפסול יוחסין קחי. כגון גר וממזר דכשרין לדון דיני ממונות ופסולין לדון דיני נפשות: ונשקיה לכרעיה דרב פפי. שהיפך בזכותו: וקבליה לכרגיה דכוליה שניה. להצילו כל ימיו ממנת המלך: בותבר' אחיו ואחי אביו ואחי אמו. הן ובניהן ילפינן מקראי בגמרה: בעל החותו. כחחיו הוח דילפינן [כח:] בעל כאשתו. ובנו דהוה ליה בן אחותו כבן אחיו. וילפינן בגמראמי קרובי האם כקרובי האב: בעל אחות אביו. כאחי אביו: בעל אחום אמו. כאחי אמו: ובעל אמו גרסי׳ בהדייהו: וגיסו. בעל אחות אשתו: וחורגו. בן אשתו: לבדו. ולא בנו וחתנו. ואי קשיא לך כיון דתנא בעל אמו פסול לו ממילא ידענא דהוא נמי פסול לבעל אמו למה לי למיתני חורגו אי משום דאתא לאשמעינן לבדו לישתוק מיניה וכל כמה דלא תני ליה מכללא דבעל אמו לא משתמע אלא הוא לבדו לא מיקשי דכל הנך דמשתמע מכללא מיתני במתניחין בהדיא. כגון אחי פסול לי ואני לו דאנא נמי אחיו ובנו פסול לי ואני לו דאנא אחי אביו ובמתני׳ תני לה אחי אבי פסול לי ואני לו שאני בן אחיו והא תנא ליה אחיו ובנו בן אחי אבי פסול לי ואני לו שאני בן אחי אביו. אחי אמי פסול לי ואני לו שאני בן אחותו ותנן במתניתין בעל אחותו הוא ובנו דהיינו בן אחותו. בן אחותי אמי פסול לי ואני לו שאני בן אחות שאמו ותנן במתני׳ בעל אחות אביו ובנו דהיינו בן אחות אביו. בעל אחותי פסול לי ואני לו שאני בן חמיו ותנן במתני' חמיו ובנו. וכן כולהו כי מעיינת להו משכחת להו בהדיא בר מבן אחי אשתו דמפיק מכלל בעל אחות אביו וחתנו דמפיק מכלל דחמיו דלא מיתניא בהדיא: וכל הראוי ליורשו. דהיינו קרובי האב אבל קרובי האם כגון אחי אמו כשר לו שהרי אינו ראוי ליורשו דתנן (ב"ב דף קח.) אחי האם מנחילין ולא נוחלין אבל הוא פסול לאחי אמו שהרי מעיד זה ראוי ליורשו וגיסו נמי כשר להעיד לו שחינו רחוי ליורשו: בחותה שעה. שהוא בא להעיד או שראה העדות: היה קרוב. כגון חתנו שראוי ליורשו: ונסרחק. שמתה חשתו קודם שרחה עדות זו: שושבינו. פסול לו בימי ואלן הן הקרובין וכו' ובניהם וחתניהם. ובניהס וחתניהם לח קאי רק אהנך קרובים דמפרש במתני' בהדיא כגון אחי אביו

כשר הוא לאחי אביו לחנא דמחני׳ קתא ¢דבורטיא א"ל מאי דעתיך כר' מאיר רבי מאיר ורבי יוםי הלכה כרבי יוםי ורבי יוםי האמר הוזם בדיני ממונות כשר לדיני נפשות אמר ליה רב פפי הני מילי היכא דלא סתם לן תנא כרבי מאיר הכא סתם לן תנא כרבי מאיר ממאי אילימא מהא דתנן סאכל הראוי לדון דיני נפשות ראוי לדון דיני ממונות מני אילימא רבי יוםי היא הא איכא עד זומם דממון דכשר לדיני נפשות ופסול לדיני ממונות אלא לאו רבי מאיר היא ממאי דילמא בפסולי יוחסין קאי דאי לא תימא הכי סיפא דקתני ביש ראוי לדון דיני ממונות ואין ראוי לדון דיני נפשות אמאי אינו ראוי דאיתום בדיני נפשות ראוי לדון דיני ממונות והא דברי הכל פסול הוא אלא בפסול יוחסין קאי ה"ג בפסול יוחסין קאי אלא הכא קא סתם לן תנא דתנן 🌣 אלו הן הפסולים המשחק בקוביא ומלוי ברבית יומפריחי יונים וסוחרי שביעית יוהעבדים זה הכלל כל עדות שאין האשה כשירה לה אף הן אין כשרין לה מני אילימא רבי יוםי והאיכא עדות בדיני נפשות שאין האשה כשרה לה והן כשרין לה אלא לאו רבי מאיר היא קם בר חמא נשקיה אכרעיה וקבליה לכרגיה דכולי שניה: מתני' יואלו הן הקרובין ∘אחיו ואחי אביו ואחי אמו ובעל אחותו ובעל אחות אביו ובעל אחות אמו ובעל אמו וחמיו וגיסו הן ובניהן וחתניהן וחורגו לבדו א"ר יוםי זו משנת רבי עקיבא אבל משנה ראשונה דודו ובן דודו וכל הראוי ליורשו וכל הקרוב לו באותה שעה היה קרוב ונתרחק ה"ז כשר רבי יהודה אומר אפילו מתה בתו יויש לו בנים ממנה הרי זה קרוב האוהב והשונא אוהב זה שושבינו שונא כל שלא דבר עמו שלשה ימים באיבה יא"ל לא נחשדו ישראל על כך: גמ' מנהני מילי דת"ר ילא יומתו אבות על בנים מה ת"ל אם ללמד שלא יומתו אבות בעון בנים ובנים בעון אבוְת הרי כבר נאמר ואיש בחמאו יומתו אלא לא יומתו אבות על בנים ״בעדות בנים ובנים לא יומתו על אבות בעדות אבות ובנים בעון אבות לא והכתיב יפוקד עון אבות על בנים התם יכשאוחזין מעשה אבותיהן בידיהן כדתניא ואף בעונות

דהא הוי שלישי בראשון כדאיתא בגמרא (דף כח.) והקשה בקונטרס אמאי תנא חורגו הא נפיק מבעל אמו ואי לאשמועינן לבדו הא נמי פשיטא כדפ"ל דבניהם וחתניהם לא קאי אהנך דנפקו מכללא ותירן דאין התנא חושש בזה דאכתי איכא שש קרובים דאתו מכללא ואפ״ה תני להו בהדיא כגון אחי אביו נפיק מכללא דאחיו ובנו וכו׳ וקשה ליתני נמי בן אחי אשתו כמו אינך ומיהו מחתנו איכא למימר דשפיר הוה (תני) ואתום מוחתניהם דכ"ש דפסול לחמיו אבל מ"מ בן אחי אשתו קשה אלא נראה דכולהו איצטריכו אי משום אינהו גופייהו או משום בניהם וחתניהם והשתא הא ק"ל מחורגו וי"ל דתנייה לאשמועינו דהוי לבדו ולא בנו וחתנו ואע"ג דבניהם וחתניהם לא קאי אהנך דאתו מכללא כדפרישית מ"מ בחורגו איצטריך דסד"א כיון דחורגו כבנו ובן הבן פסול כדחיתה פרה יש נוחלין (ב"ב דף קכח.) אימא דה"ה בן חורגו קמ"ל ואפי׳ למר בר רב אשי דמכשר באבא דאבא דהיינו בן הבן איכא למימר דמהכא הוא דיליף לה אבל בן אחי אשתו לא לריך למהדר ולמיתנייה כלל כיון דמפיק הוא מכללא דאי לאשמועינן דהוא לבדו פסול ולא בנו וחתנו כמו בחורגו הא פשיטא דמהיכא מיתי ועוד דלא עדיף בן אחי אשתו מבן אחיו ובן אחיו ובניוט וחתניו כשרין לו כדתני גבי כולהו ובניהם משמע ולא בני בניהם: אלן הן הקרובים וחורגו לבדו.

פי׳ לח בנו ולח חתנו והקשה רש"י אמאי נקט חורגו הא נפיק מכלל דבעל אמו ואין לומר דנקטיה משום לבדו דאשמועינן דבנו כשר ולא נהירא דמהיכא תיתי טפי והא אמרינן דבניהם וחתניהם לא קאי אלא למבוארים דכתיבי במתני׳ ולא קאי אהני דנפקי מכללא שהרי בנו לאחי אביו כשר לתנא דמתני' דהוי שלישי בראשון כדאיתא בגמ' ותירץ רש"י דכולהו נמי אתיא מכללא כגון אחי אביו מכללא דאחיו ובנו בר מבן אחי אשתו דמפיק מכלל דבעל אחות אביו וחתנו נפקא מכלל דחמיו ואפ״ה תני להו שאינו מקפיד בזה ולא נהירא דא"כ אמאי לא הדר ותני הנך דאתו מכלל דבעל אחות אביו על כן נראה לומר דכולהו איצטריכא דאחי אביו אע"ג דאיהו גופיה אתי מכללא דבן אחיו מ"מ בנו וחתנו לא נפקי מכללא וכן אחי אמו ובעל אחותו אף ע"ג דבנו אתי מכללא הי (דבעל) אחי אמו מ"מ איהו גופיה לאו מכללא אמי ואתא לאשמועינן דבעל כאשתו וכן

כזו א ב מייי פי״א מהלי סנהדרין הלכה יא: כזו ג מייי פ״ט מהלכות עדות הלכה ד סמג לאוין ריד טוש"ע ח"מ סי' לד סעיף יט: מח ד מיי' פי"ג מהל' עדות הלכה א סמג לאוין רטו טוש"ע ח"מ סי" לג סעיף ב הכל שם ע"ש: מש ה מיי שם פי"ד הלכה א סמג שם טוש"ע ח"מ שם סעיף יב: ג ז מיי׳ שם פי"ג הלכה טו סמג שם טוש"ע שם :סעיף א

רבינו חננאל

סהדי חד אמר קמאי דידי גנב קבא דחושלא וחד דכורעיא אמר רב אחא בר יעקב הא ר' יוסי דאמר הוזם בדיני ממונות כשו בדיני נפשות וקיי"ל ר מאיר ור' יוסי הלכה כר' יוסי. א"ל רב פפי הני מילי היכא דלא סתם לן . תנא כר"מ הכא סתם לז השנה [בספ"ק] אלו הן הפסולין המשחק בקוביא ומלוי ברבית ומפריחי יונים וסוחרי שביעית ועבדים זה הכלל עדות שאין האשה כשרה לה אף הן אינן כשרין לה. מני הא אילימא ר' יוסי נפשות שאין האשה כשרי לה ואלו כולן כשרין לה דהא רי יוסי (אמר) כל מי שפסול מחמת ממון כגון אלו הגולנין כשר והתמסנין וכיוצא בהן כשר הוא בדיני נפשות אלא לאו משוה זו ר' מאיר מחמת ממון פסול הוא בכל התורה כולה וזו ששנינו במסכת נדה פרק בא סימן כל הראוי לדון דיני נפשות ראוי לדון דיני ממונות ויש ראוי לדון דיני ממונות ואין ראוי דיני ממונות ואין ראוי לדון דיני נפשות. אוקימנא בפסול יוחסין כגון ממור וגר שכשירין לדון דיני ממונות ואין ראוי לדון דיני נפשות דבעינן ונשאו אתך בדומין לך: **מתני'** אלו הן הקרובין אחיו ואחי אביו ואחי אמו ובעל אחותו ובעל אחות אביו ובעל אחות אמו כו׳. א״ר יוסי זו משנת ר׳ עקיבא אבל משנה ראשונה דודו וכן דודו וכל הראוי ליורשו וכל הקרוב לו באותה שעה כו'. מנא הוי מילי דח״ר לא יומחו אבות על בנים מה ת״ל אם ללמד שלא יומתו אבות בעון בנים הרי כבר אברו בפון בנים וווי כבו נאמר איש בחטאו יומתו אלא מה ת"ל לא יומתו ארוח על רויח לא יומחו לא יומתו בעדות אבות כגון עשו ויעקב לא יומתו בעדות אליפז וראובן ולא ראובן ואליפז בעדות עשו ויעקב אשכחן עדות אבות לבנים ועדות בנים לאבות וכ"ש יעקב ועשו להדדי שעדותן בטלה.

בזה התם שהיה בידם למחות ולא מיחו כולם אילטריכו אי משום אינהו חופתו: לא נחשדו ישראל על כך. אשכחן גופייהו אי משום בניהם וחתניהם: (ז"ה הדבו"ר נראה לי מיות"ר) להעיד שקר משום איבה ואהבה. ודווקא בעדות פליגי אבל

אבותם אתם ימקו כשאוחזין מעשה אבותיהם

בידיהם אתה אומר כשאוחזין או אינו אלא

כשאין אוחזין כשהוא אומר איש בחמאו

יומתו הרי ים כשאוחזין מעשה אבותיהן

בידיהן ולא והכתיב יוכשלו איש באחיו

איש בעון אחיו מלמד שכולן ערבים זה פ

מאי בדין מודו ליה רבנן דפסול לו לדון דכיון דסני ליה לא מאי בדין מודו ליה רבנן דפסול לו לדון דכיון דסני ליה לא מצי להפוכי בזכותיה: גבו' לא יומסו. שני אבות בעדות בניהם ועל כרחיך הני שני אבות באחין קא מישתעי שהן קרובין מן הכל דבאב ובנו לא מלי למימר דאם כן לא הוה קרי להו אבות דחד אב וחד בן סגי ולקמן מפרש כוליה מיניה: **כשאוחזין מעשה אבוסיהם בידיהם.** ונפרעין מהן עונומיהן ועון אבומיהם: **איש באחיו.** איש בשביל אחיו: אשכחן